Το ντούο Μάρκαμ - Νετλ

Του Φοίβου Ανωγειανάκη

Η χειμερινή μουσική περίοδος προχωρεί προς το τέλος της και οι συναυλίες πυκνώνουν. Δυο και τρεις κάποτε μουσικές εκδηλώσεις την ίδια μέρα, δημιουργούν προβλήματα για τον κριτικό, πολύ περισσότερο όταν συμπίπτουν τις ίδιες βραδινές ώρες.

Με πολύ καμάρι το πρόγραμμα του «Βρετανικού Συμβουλίου» προβάλλει τη ζηλευτή ήδη σταδιοδρομία του πιανιστικού ντούο Ρίτσαρντ Μάρκαμ και Ντέιβιντ Νετλ, με έργα για 4 χέρια.

Σ' όλο το πρόγραμμα – Σούμπερτ, Ντβόρζακ, Κένεθ Λέιτον κ.ά. – ήταν φανερή η άνετη δαχτυλική τεχνική, παράλληλα μ' ένα «αέρα» εκτέλεσης διεθνούς θα λέγαμε ατμόσφαιρας. Εκτέλεσης με «έτοιμα» εκφραστικά κλισέ και μαζί αδιαφορίας για το αν παίζουν στο «Πέρσελ Χωλ» π.χ. ή στη μικρή αίθουσα του «Βρετανικού Συμβουλίου». Πόσο θα κέρδιζε η φαντασία του Σούμπερτ αν τα φόρτε της δεν ήσαν τόσο επιθετικά. Ή αν άφηναν τον εαυτό τους οι δυο καλλιτέχνες να είναι περισσότερο απλοί στους χορούς του Ντβόρζακ. Γιατί αυτή η επιτήδευση; Λίγο κέφι αρκούσε.

Η Σονάτα έργο 92 του Λέιτον (γεν. 1929) συντηρητική στη γραφή της, αλλά στέρεη στη μορφή της παρά τις ελευθερίες του συνθέτη είναι ενδιαφέρον έργο, που κερδίζει το σημερινό ακροατή χάρη στο χαρακτήρα που κατορθώνει να της δώσει τελικά ο συνθέτης. Χωρίς να προωθεί τον προβληματισμό της γραφής για 4 χέρια, έχει το χάρισμα της ειλικρίνειας, κι αυτό παρά την επίμονη, λεπτόλογη επεξεργασία της. Η εκτέλεση από τους Μάρκαμ και Νέτλ ήταν μια προσφορά στη μουσική ζωή της Αθήνας, φτωχής πάντα σε υπεύθυνες ακροάσεις νεότερων έργων.

Υ.Γ. Δυο λόγια για το επεξηγηματικό σημείωμα σχετικά με την Σονάτα του Λέιτον. Είχαμε καιρό να διαβάσουμε τόσο κακοποιημένα, ακατάληπτα ελληνικά. Τέτοιες μεταφράσεις πρέπει να ελέγχονται από υπεύθυνο μουσικό (που να ξέρει φυσικά και ελληνικά). Διαφορετικά όχι μόνο δε βοηθούν αλλά αποδαίνουν σε βάρος του στόχου που επιδιώκουν.

Γ. Δεμερτζής - Α. Παπαστεφάνου

Δεν ξέρουμε αν η συναυλία του Γιώργου Δεμερτζή διολί και της Αλεξάνδρας Παπαστεφάνου πιάνο στοχεύει σε μια μόνιμη συνεργασία ή πρόκειται για μια ευκαιριακή εμφάνιση. Όπως και να έχουν όμως τα πράγματα οι ίδιοι ξέρουν καλύτερα από μας πόση δουλειά απαιτείται αν θέλουν να διακονούν παράλληλα με τις άλλες δραστηριότητές τους και το χώρο της μουσικής δωματίου. (Η έλλειψη αυστηρού συγχρονισμού και συνεπέστερης εκφραστικής σύμπνοιας ήταν εμφανής σ' όλη τη διάρκεια της συναυλίας, με υπαίτιο το διολί και όχι τη συνεργάτιδά του).

Στο πρόγραμμα: Μότσαρτ, Ντεμπυσύ, Μεσιάν, Προκόφιεφ και Σούμπερτ. Η εκτέλεση κύλησε πολύ άνετα. Η τεχνική και των δυο καλλιτεχνών, σε ζηλευτό επίπεδο, δεν είχε να ζηλέψει τίποτα από ένα ανάλογο ντούο νέων μουσικών της Ευρώπης. Αν κάπου άφησε ερωτηματικά – και μάλιστα σοβαρά – αυτό ήταν η μουσική πλευρά και συγκεκριμένα η ηχητική του διολιού. Μια ηχητική θελημένα (;) υποτονική που άφηνε το πιάνο να πιέζει τη μελωδική του διολιού. Κι αυτό δεν μπορούμε να το καταλογίσουμε σε βάρος του πιάνου, του οποίου ο ήχος ήταν υγιής, φυσικός, αυτός που περίμενε ο ακροατής. Αυτή η έλλειψη ηχητικής ισορροπίας, με χαμηλή πάντα την ένταση στο διολί, αφαίρεσε από τον Μότσαρτ το αυστηρό, υψιές ύφος της μελωδικής του, μεταβάλλοντάς τον σ' ένα νοθογενή συνθέτη, ούτε κλασικό αλλά ούτε και ρομαντικό. Κάτι ανάλογο είχαμε και στη Σονάτα του Ντεμπυσύ.

Ακόμα και στον Προκόφιεφ (που ωστόσο χαρήκαμε – ευτυχώς – μερικές στιγμές κάλλους στις πέντε μελωδίες του).(«Πάλλας», 19.3.86).